

Utbildningsinspektion i Norra Real

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	4
Bedömning av förutsättningarna	7

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Norra Real den 26–28 september 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Stockholms kommun och Norra real, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Norra Real intervjuades skolledning, personal och elever samt föräldrar. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga program och årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet/verksamheten

Norra Real	Antal elever
Gymnasieskola	880

Norra Real är belägen i centrala Stockholm. Barn- och fritidsprogrammet har undervisningen i karaktärsämnena ca 900 meter därifrån i Pysslingen AB:s lokaler.

Vid Norra Real finns barn- och fritidsprogrammet (BF) med den nationella inriktningen pedagogisk och social verksamhet, samhällsvetenskapsprogrammet (SP) med de nationella inriktningarna kultur, samhällsvetenskap och språk samt naturvetenskapsprogrammet (NV) med de nationella inriktningarna naturvetenskap, miljövetenskap, matematik och datavetenskap samt den lokala forskningsinriktningen. Vid skolan anordnas även IV-NV – ett program med naturvetenskaplig inriktning för invandrarungdomar.

Skolan har en rektor och två biträdande rektorer. De biträdande rektorerna är ansvariga för olika delar av programmen. Norra Real tar emot elever från ett stort antal grundskolor från både Stockholm och flertal andra kommuner.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Norra real och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Norra Real övergripande är av god kvalitet. Skolan utgör en trygg miljö och undervisningen präglas av en engagerad personal.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Rektorn är inte ordinarie ledamot i elevvårdskonferensen (4 kap. 1 § gymnasieförordningen).
- Lokala kurser vars innehåll strider mot förordningen anordnas (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Eleverna inflytande över undervisningens utformning och innehåll behöver utvecklas.
- Skolan bör utveckla sitt arbete med att följa elevernas kunskapsutveckling och i större utsträckning använda de individuella studieplanerna vid utvecklingssamtalen och betygssamtal
- Det systematiska arbetet för att stärka en likvärdig bedömning och betygssättning bör förbättras.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Kunskaper

I läroplan för de frivilliga skolformerna ges uppdraget att skolan skall sträva mot att varje elev tillägnar sig goda kunskaper i de kurser som ingår i elevens studieprogram. Vidare anges rektors ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen, målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen.

Eleverna får kursplaner och betygskriterier i samband med att en ny kurs påbörjas. Individuella studieplaner upprättas för samtliga elever. Varje lärare gör uppföljningar av elevernas kunskaper som underlag för betygssamtal och utvecklingssamtal.

I skolans kvalitetsredovisning för 2005/06 kommenteras skolans goda resultat i svenska, engelska och matematik. Eleverna har överlag goda resultat. Enligt skolan är ”eleverna studievana och ambitiösa och slutar därför också ofta med bra betyg”.

De flesta eleverna på IV-NV klarar, om de har goda kunskaper i matematik, sina studier på ca fyra år. De kurser som ofta skjuts upp till årskurs 4 är biologi och historia. Enligt rektorn ger det bäst resultat att eleven redan från början planerar för att studierna måste få ta tid, än att de plockar bort kurser efterhand.

Även om antalet elever som avbryter sina studier är få resonerar skolan ändå kring orsakerna i kvalitetsredovisningen. Bland annat anges betygssstress som en orsak och för att stävja detta satsar skolan bl.a. på en effektivare elevhälsa.

Tabell 1 Uppgifter från nationell statistik avseende gymnasieskolans resultat

	Norra Real			Kommunen			Riket		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Genomsnittlig betygspoäng	16,2	16,6	16,9	14,8	14,8	14,8	14,1	14,1	14,1
Andelen (%) med allmän behörighet till universitets- och högskolestudier	91,8	96,9	95,5	88,6	87,2	86,3	89,4	88,9	89,2
Andel (%) elever som fullföljde utbildningen inom fyra år	89,1	94,2	90,9	75,1	76,5	72,0	75,1	76,0	74,9

Tabellen visar att Norra Real överlag når goda resultat som överstiger både resultaten i kommunen och i riket. Inspektörerna bedömer sammantaget att skolan har goda resultat.

Normer och värden

Norra real ger intryck av att vara en trivsamt och lugn skola, vilket bekräftas vid intervjuerna med elever, föräldrar och personal. Flertalet intervjuade framhåller

att det är en bra sammanhållning vilket de menar till viss del bero på att skolan har många elever med samma ambitionsnivå.

Elevernas inflytande över verksamheten i stort är gott då det finns flera olika vägar för inflytande. De intervjuade eleverna uppger dock att de endast i viss utsträckning kan påverka undervisningens utformning och innehåll.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolförhållande.

Arbetsmiljö och delaktighet

I den lokala arbetsplanen anges att elevinflytande skall fortsätta att utvecklas. Skolan har arbetat med att hitta formerna för ett bra elevinflytande över verksamheten i stort. Hösten 2006 inrättades, med utgångspunkt i arbetsenheterna, enhetsråd och elevenhetsråd, vilka kompletteras med stormöten och skolkonferenser. Skolledningen följer aktivt utvecklingen av elevinflytandet.

Elevernas inflytande över undervisningen mellan ämne och lärare visar dock på skillnader inom skolan och behöver utvecklas ytterligare. Eleverna gav olika exempel på möjligheter till delaktighet och att vara med och påverka sin utbildning och sitt lärande. En del lärare låter eleverna vara med och planera både innehåll, arbetsformer och examinationssätt, medan andra sällan ger eleverna tillfälle till inflytande inom något av dessa områden.

Skolledningen är medveten om vikten av att barn- och fritidsprogrammet integreras på skolan. Ett exempel är skolledningens raska agerande vid klotter om barn- och fritidsprogrammet. Information till övriga elever och personal om vilka kurser BF omfattar har t.ex. genomförts i flera omgångar. Programmets klasser är liksom övriga klasser uppdelade på de fem arbetsenheterna. Skolledningen följer uppmärksam den fortsatta utvecklingen.

Skolan försöker ha en hög vaksamhet mot mobbning. Exempel på detta är skolans alternativa ”nollning” som genomfördes med elevkåren och föräldraföreningen hösten 2006. Som ett led i ett förebyggande arbete mot stress har skolan under läsåret arbetat fram en strategi för elevhälsa.

Skolan har gemensamma ordningsregler, hädanefter skall dock respektive arbetsenhet skapa regler och normer som skall gälla i alla sammanhang. Skolledningen följer arbetet med normer och värden, dels genom att medverka i processen, dels genom att delta i rådets arbete.

Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling innehåller en beskrivning av det förebyggande arbetet såväl på övergripande nivå som på klass- och individnivå. Planen beskriver också vilka åtgärder som skall vidtas när mobbning eller annan kränkande behandling förekommer. Likaså innehåller planen rutiner för när en elev känner sig kränkt av personal.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens (SFS 2006:67)

ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan för varje verksamhet där planerade åtgärder redovisas. Planen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7).

Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte omfattar alla diskrimineringsformer. Planen saknar också en översikt över de insatser som behövs för att främja, förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

I den lokala arbetsplanen anges de övergripande målen.

Fem av skolans arbetsenheter omfattar undervisning och består av ca sex klasser vardera, med en blandning av program. Ett syfte med denna organisation är att eleverna inom varje grupp skall undervisas av en egen "uppsättning" lärare som därmed kan arbeta närmare eleverna. Ett annat syfte är att skapa studieområden kring "vidare kunskapsfält" och "ämnesövergripande kunskaper". Under innevarande läsår fortsätter diskussionen om detta vid studiedagar osv. Inspektörerna instämmer i att samverkan mellan lärare i kärnämnen och karaktärsämnen kan utvecklas ytterligare.

Inom barn- och fritidsprogrammet finns det en stark anknytning till programmålen som exempelvis kring förskolans uppdrag. På BF är utbildningen utlagd över de tre åren enligt en matrismodell, där en del kurser är vertikala, dvs. avslutas och betygssätts under aktuellt läsår. Andra kurser är horisontella och följer eleverna under hela utbildningen.

Skolan arbetar med att få en jämn fördelning av antalet prov. Vid inspektions-tillfället menade dock intervjuade lärare och elever att provplaneringen "inte var realistisk". Skolan har arbetat vidare med detta och ser allt mer av samplanering, samtidigt som lärarna i större utsträckning diskuterar de gemensamma eleverna på arbetsenhetskonferenser.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Enligt gymnasieförordningen skall en elev ges stödundervisning om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd. För elever som behöver särskilt stöd skall även åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet skall det framgå vilka behoven är, hur dessa skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Elevers rätt till särskilt stöd gäller skolans samtliga ämnen/kurser.

För att kartlägga elever i behov av särskilt stöd genomförs en screening i svenska i årskurs 1 samt tester i engelska och matematik. Eleverna ges möjlighet till stöd inom respektive kurs, bl.a. är kursen i fysik B förstärkt. Skolan har en läs-

och skrivstudion samt speciallärare i matematik. Dessutom finns ett antal ”stugor” i kemi, fysik, moderna språk (tyska, franska, spanska), engelska, matematik och svenska. Eleverna kan få tillgång till engelska rättstavningsprogram. Skolan kan dock se ett ökande behov av stöd i olika ämnen.

Åtgärdsprogram har hittills upprättats av elevhälsoteamet/specialläraren när så har behövts. Från hösten 2006 ingår det i mentoreernas uppdrag att upprätta dessa.

Elevvårdskonferenser genomförs vid behov. Vid inspektionstillfället deltog dock rektorn endast vid enstaka tillfällen, vilket inte är i enlighet med författningarna. Möjligheten att hålla elevvårdskonferens utan att rektorn är närvarande får inte brukas i sådan omfattning att rektorn i praktiken inte är ordinarie ledamot av konferensen.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Utvecklingssamtal genomförs regelbundet. Det skiljer sig dock åt i vilken utsträckning de individuella studieplanerna används vid utvecklingssamtal och betygssamtal, vilket bör förbättras. Lärarna diskuterar under kursens gång hur eleven ligger till i förhållande till mål i kursplanen och betygskriterier.

Av kvalitetsredovisningen framgår att frånvaron är relativt hög samtidigt som eleverna har goda betygresultat. Frågan om vad det är som bedöms och när, diskuteras därför i ämnesgrupperna och arbetsenheterna under läsåret.

Lärare och elever har gemensamt tagit fram övergripande betygskriterier som skall genomsyra betygssättningen i alla kurser. Lärarna har även medverkat i förvaltningens projekt om likvärdig bedömning och betygssättning. De intervjuade eleverna uppgav att lärare inom samma ämne ställer olika krav på eleverna vilket bekräftas av lärare och skolledning. Skolan fortsätter arbetet med att förbättra kommunikationen mellan lärare och elever och inspektörerna bedömer sammantaget att skolan ytterligare bör förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

Inför betygssamtal på barn- och fritidsprogrammet vägs krav och bedömningar samman i ett samarbete mellan en av Norra Reals lärare (samordnare och lärare i karaktärskurser), lärare på Pysslingen och elev.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Varje skola skall årligen upprätta en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats samt en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för ökad måluppfyllelse.

Norra Real genomförs regelbundet s.k. läsårsutvärderingar som är lärarnas egenutvärdering av läsåret. Kursutvärderingar sker via skolans utvärderingssystem. Kvalitetsredovisningen bygger på betygresultat, nationella prov, kursutvärderingar, läsårsutvärderingar m.m. Eleverna har hittills inte varit delaktiga i arbetet med kvalitetsredovisningen. Till hösten 2007 skall dock eleverna ges möjlighet till sådant inflytande via enhetsråden. Inspektörerna förutsätter att eleverna ges detta inflytande.

Den nya organisationen med arbetsenheter skall under hösten 2007 utvärderas via enkäter, samtal med elevgrupper, lärarna egenutvärdering av läsåret samt följas upp i klassråd, enhetsråd, skolkonferens.

Ledning och intern kommunikation

Skolans ledning består av en rektor med det övergripande ansvaret för hela skolan samt två biträdande rektorer. De biträdande rektorerna är ansvariga för olika delar av programmen och ansvarar för två inriktningar per arbetsenhet. Den ene biträdande rektorn ansvarar för IV-NV.

Den pedagogiska diskussionen sker inom arbetsenheterna, vid gemensamma studiedagar om t.ex. läroplanen, kompletterat med ämnesvisa kontakter lärarna emellan. Skolledningen genomför även lektionsbesök osv. Rektorn prioriterar att vara mycket ute och prata med eleverna. De intervjuade eleverna bekräftar detta och uppger att de naturligt vänder sig till såväl rektorn som ansvarig biträdande rektor.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning

Från hösten 2006 anordnar Norra Real barn- och fritidsprogrammet i samarbete med Pysslingen AB och utbildningsförvaltningen. Samarbetet innebär att Pysslingen AB ger undervisning i karaktärsämnena i företagets lokaler samt ordnar arbetsplatsförlagd utbildning (APU). Norra Real har dock en tät kontakt med denna verksamhet. Samarbetet kommer att utvärderas under läsåret 2007/08.

En lokal kurs skall ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Skolan erbjuder ett antal lokala kurser, varav några kan sägas svara mot sådana behov som tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Det finns således kurser som i stort motsvarar nationella kurser. Kursen läs- och skrivutveckling, når inte upp till gymnasieskolans nivå.

Personal

Skolan har god tillgång till personal av olika slag och flertalet av lärarna har utbildning för den undervisning de bedriver. Av nationell statistik för 2005/06 framgår att antalet lärare per 100 elever är 5,7 och antalet med pedagogisk utbildning 4,9. I skolans elevhälsoteam ingår bl.a. studie- och yrkesvägledare, kurator, speciallärare samt två skolsköterskor.

Datum	Ort
2007-06-20	Stockholm

Anna Kjellberg

Irène Sehlin